

ת"פ 1164/09/18 - מדינת ישראל - המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה נגד עזרא גרשי - נדון, חיים קיז'נר

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 1164-09-18 פרקליטות המדינה, מחלקה
כלכלית נ' גרשי ואח'

לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד שמעון חוג'ה

נ ג ד

1. עזרא גרשי - נדון

2. חיים קיז'נר הנאשמים

ע"י ב"כ עו"ד אייל בסרגליק ועו"ד רז מורגן

גזר דין (נאשם 2)

כתב האישום המתוקן והרשעת הנאשם

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, ובמסגרת הסדר טיעון, בעבירה של **שחיתות ואיום**, בניגוד לסעיף 88(2) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965, בצירוף סעיפים 89(1) ו-89(2) לחוק.

2. על פי העובדות נאשם 1 (להלן - **גרשי**) זכה, כנציגה של סיעת ש"ס בעמנואל, בבחירות המקומיות שנערכו בשנת 2008 במועצה המקומית עמנואל ובהמשך זכה גם בבחירות העוקבות בשנת 2013 ושימש כראש המועצה עד לחודש אוקטובר 2018.

בעמנואל מתגוררת קהילה של חסידי חב"ד. כמו כן, בתקופה הרלוונטית, ובכלל זאת בין השנים 2012-2014, פעלה במועצה סיעה פוליטית שייצגה את חברי קהילת חב"ד. לקראת בחירות 2013 כללה סיעה זו ארבעה חברים: אברהם (אבי) יהודה בן שמעון, דור עמיחי פישמן, אפרים מלוב ורפאל בס (להלן - **בן שמעון**; **פישמן**; **מלוב**; **בס**; וביחד - **חברי סיעת חב"ד**).

החל משנת 2007 שימש הנאשם כרב המקובל על קהילת חב"ד בעמנואל. זהו מעמדו של הנאשם ולא תפקיד שבעליו זוכה לשכר. כרב המקובל על קהילת חב"ד פוסק הנאשם בענייני הלכה ובפתרון מחלוקות המתגלעות בקהילה. בשל מעמדו הרם בקהילה, הנאשם בעל השפעה רבה על הנעשה בה ועל התנהלות מוסדותיה. בכלל זאת, הנאשם מעורב בהתוויית דרכה של סיעת חב"ד במועצה וחבריה מחויבים לשמוע את דעתו בנושאים עקרוניים.

הסכם העבודה המשותפת

3. בבחירות 2013, אשר בהן ניצח גרשי, התמודד על תפקיד ראש המועצה אדם נוסף בשם **אליהו גפני**. נוכח גודלה היחסי של קהילת חב"ד בעמנואל, ראו גרשי וגפני חשיבות בגיוסה לתמיכה בהם.

בחודש יולי 2012 לכל המאוחר, החל גרשי מקיים משא ומתן מול הנאשם וחברי סיעת חב"ד. מטרת המשא ומתן היתה סיכום התנאים שבהתקיימם ירתמו הנאשם וחברי סיעת חב"ד לגרום לחברי קהילת חב"ד לבחור בגרשי. **גרשי מזה והנאשם מזה, גם בשם לב למעמדו כרב הקהילה ולזכות וטו שהיתה לו על המהלכים הפוליטיים של סיעת חב"ד, היו הגורמים הדומיננטיים במשא ומתן.** לצד זאת, גם לחברי סיעת חב"ד היתה השפעה רבה על התנהלות המשא ומתן.

במהלך המשא ומתן התברר לגרשי שמעבר לדרישות פוליטיות וקהילתיות לגיטימיות, הוא נדרש להסכים גם **לדרישות פסולות**, ובכלל זאת להעסקת אנשים מקהילת חב"ד בתפקידים חינוכיים במועצה, ולתמיכות כספיות אסורות למוסדות חב"ד שונים, שכללו גם היבט של טובות הנאה אישיות למעורבים במשא ומתן. **הנאשם ראה, בזמן אמת, בדרישות אלה כדרישות שגם עשויות להיטיב עם צרכי הקהילה, אך היה מודע לכך שמדובר בדרישות פסולות.** חרף רתיעתו של גרשי מדרישות פסולות אלה, הוא המשיך לנהל את המשא ומתן, שכן ביקש להבטיח את תמיכת קהילת חב"ד בו.

קודם ליום הבחירות בשנת 2013, לאחר שהוחלפו טיוטות בכתב, **הגיעו גרשי והנאשם, בשמו ובשם סיעת חב"ד, להסכמות מחייבות בעל פה ובהמשך, העלו הסכמות אלה על הכתב תחת הכותרת "הסכם עבודה משותפת".** על אף שהצדדים להסכם, לפי לשונו, היו גרשי וחברי סיעת חב"ד, **הנאשם חתם עליו, לצידו של גרשי.** הנאשם חתם על ההסכם כמי שהתחייב בשמה של סיעת חב"ד מול גרשי, ולשיטתו בשעת מעשה, חתימתו נדרשה, גם משום שהוא היה עתיד לשמש, מטעם סיעת חב"ד, כבורר בשלב ראשון של הבוררות, ככל שההסכם יופר.

במסגרת ההסכמות שתוארו לעיל, הובטח לגרשי שסיעת חב"ד וקהילת חב"ד יתמכו בו לתפקיד ראש המועצה ושהסיעה תקדם את בחירתו בקרב קהילת חב"ד וביישוב. בתמורה להבטחות אלה התחייב גרשי כי לאחר היבחרו לתפקיד ראש המועצה הוא ימלא דרישות שונות, אשר חלקן נגעו לעניינים פוליטיים וחלקן היוו הבטחות פסולות, לרבות כאלה שהיוו **טובת הנאה אישיות לנאשם, לבן שמעון ולפישמן.** כל זאת עשה גרשי כדי שבתמורה להבטחות והתחייבויות פסולות אלה, אשר יפורטו להלן, יפעלו הנאשם וראשי סיעת חב"ד לגרום לחברי הקהילה להצביע עבורו.

מינוי הנאשם לתפקיד רב יישוב בשכר

4. בהתאם להצעה של בן שמעון התחייב גרשי בפני הנאשם "לקדם בכל כוחו" את מינויו של הנאשם למשרת רב יישוב בעמנואל, שהיא משרה בשכר. בהמשך, התחייב גרשי בפני הנאשם, כי עד למינויו למשרה זו, המועצה תמשיך לתקצב מוסדות תורניים שפועלים בעמנואל, אשר הנאשם קיבל מהם שכר.

תמיכה כספית בישיבת חב"ד

5. בשנת 2013, עוד טרם הבחירות, החלה לפעול בעמנואל ישיבה של זרם חב"ד אשר שימשה מוסד חינוכי עבור בני נוער. הנאשם שימש כראש הישיבה ופישמן ניהל אותה. זאת, באמצעות, עמותת "ח"י חינוך יהודי וחסד", אשר היתה מצויה בשליטתו של פישמן, והנאשם היה אחד ממנהליה הרשומים. גרשי התחייב שאם הישיבה תקבל מעמד של מוסד רשמי מוכר, המועצה תעביר לה תקציבים בסך של בין 500 ל-800 ₪ לחודש, עבור כל תלמיד. עוד התחייב גרשי, כי ככל שהישיבה לא תקבל מעמד כאמור תעביר לה המועצה תקציב שנתי של 60,000 ₪. גרשי התחייב כך ביודעו שלנאשם ולפישמן אינטרס כספי בקידומה.

מתן זכות וטו לנאשם ביחס לזהות היועץ המשפטי של המועצה

6. ההסכמות בין גרשי לבין הנאשם, כפי שאלו באו לידי ביטוי בהסכם העבודה המשותפת, נותרו חשאיות, ובכלל זאת גרשי לא נועץ בנושא זה עם גורמי הייעוץ המשפטי במועצה. במהלך המשא ומתן התעורר בקרב סיעת חב"ד חשש, כי לאחר היבחרו של גרשי לתפקיד ראש המועצה, היועץ המשפטי של המועצה לא יאפשר להוציא את ההסכמות אל הפועל. על כן, סוכם כי אם הנאשם יביע חוסר אמון ביועץ המשפטי הנוכחי של המועצה ובחוות דעתו המקצועית, ייבחר יועץ משפטי אחר או שימונה יועץ משפטי חלופי לליבון אותו ענין מסוים שמצוי במחלוקת בהתאם לחוק. הנאשם כלל הצעה זו בהסכמותיו עם גרשי.

מתן ערבות כספית אישית מצידו של גרשי

7. בהסכם העבודה המשותפת נקבע, כי במקרה של מחלוקת בשאלה אם אירעה הפרת הסכם יובאו הדברים לבירור בפני הנאשם ובפני רב נוסף בשם גדסי. עוד נקבע שכל שלא תהיה הסכמה בין הנאשם לגדסי, יתקיים דיון בפני הרבנים הראשיים של העיר חולון בעת ההיא, אברהם יוסף וגור אריה. לצד זאת, סוכם בין הצדדים שגרשי יפקיד שיקים על סך של 300,000 ₪ לידי הרב גור אריה, אשר יפקדו במקרה וגרשי לא יקיים את הוראות ההסכם. בהמשך לכך, טרם מועד הבחירות, ביקש הנאשם מפישמן לקבל מגרשי את הערבות הכספית שלה התחייב. גרשי מסר לפישמן עשרה שיקים על סך 30,000 ₪ כל אחד. שיקים אלה נמשכו מחשבונו של גרשי על שם עמותת חינוך יהודי. פישמן מסר את השיקים לידי הנאשם, והנאשם או מי מטעמו דאגו למסירת הסכם העבודה המשותפת החתום ולמסירת השיקים לידי גור אריה.

מימוש הסכם העבודה המשותפת

8. פרט להעברת העתק חתום של ההסכם לידי גור אריה, גרשי והנאשם לא הציגו אותו בפני אנשים נוספים, אף לא בפני חברי סיעת חב"ד. עצם העובדה שהצדדים הגיעו להסכמות, קיבלה ביטוי מסוים בחוברת שנערכה על ידי פישמן

והנאשם, שפורסמה בקהילת חב"ד, ושבח קרא הנאשם לקהילת חב"ד להישמע לו כרב הקהילה, ולהצביע לגרשי. בחוברת צוין כי גרשי התחייב לתת סיוע נרחב בתקצוב מוסדות קיימים; לפתוח ולפתח מוסדות חדשים בהתאם לצרכי הקהילה; לקדם את ענייני חב"ד בצורה משמעותית ולהציב את נציגי חב"ד כחברים משמעותיים בתוך הנהלת הקואליציה של חברי המועצה, בצורה כזו שהצבעתם תהיה משמעותית להכרעה וקבלת החלטות בכל ענייני העיר.

בהמשך, בהתאם להסכמות שתוארו לעיל, במהלך מערכת בחירות 2013, פעלו הנאשם וחברי סיעת חב"ד למען הבטחת בחירתו של גרשי. בכלל זאת הוקם מטה בחירות של קהילת חב"ד ובמסגרתו בוצעו פעולות שונות שנועדו להבטיח את בחירתו של גרשי לראשות המועצה, בתמורה להבטחות בהן התחייב גרשי. הנאשם פעל לשכנע את חברי קהילת חב"ד להצביע עבור גרשי, הן באמצעות עריכת וכתיבת החוברת ביחד עם פישמן והן בכתיבת איגרת תמיכה לצורך הבחירות.

לאחר היבחרו לתפקיד ראש המועצה פנו חברי סיעת חב"ד אל גרשי ודרשו ממנו לעמוד בחלק מהתנאים שסוכמו. בעקבות כך, הנאשם פנה גם הוא לגרשי. בד בבד, החל מקיץ 2014 סברו חלק מחברי סיעת חב"ד כי גרשי מפר את תנאי הסכם העבודה המשותפת והתגלעה מחלוקת בין הצדדים. בן שמעון פנה אל הנאשם, בהיותו בורר ראשון מוסכם, ודרש להפעיל את תנאי הבוררות בהסכם העבודה המשותפת, והנאשם פנה בעניין לגור אריה. מטעמים שאינם ידועים למאשימה בורות כאמור לא התקיימה והשיקים שנתן גרשי כערבות לא ניפדו.

9. במעשיו המתוארים לעיל, הסכים הנאשם לקבל שוחד, וקיבל שוחד מגרשי, עבורו ועבור בן שמעון ופישמן, כדי שישפיעו על חברי קהילת חב"ד בעמנואל להצביע עבור גרשי בבחירות 2013.

הסדר הטיעון; גזר דינו של גרשי

10. הצדדים הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן והמאשימה הודיעה שתעתור לעונש עיקרי של חמישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות, בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות השרות, לצד מאסר על תנאי. ההגנה מסכימה שייגזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי והיא חופשיה ביתר טיעוניה ורשאית אף לבקש כי העונש שייגזר יהיה רק מאסר על תנאי. ההגנה לא תהיה רשאית לעתור לביטול ההרשעה.

לבקשת ההגנה נשלח הנאשם לשרות המבחן לצורך קבלת תסקיר לענין העונש. לבקשת המאשימה נשלח הנאשם לממונה על עבודות השרות על מנת שיתן חוות דעתו בדבר כשירותו של הנאשם לרצות עונש מאסר בעבודות שרות.

11. למען שלמות התמונה יצוין כי בעניינו של גרשי, אשר הודה בכתב אישום מתוקן שעובדותיו דומות מאוד לעובדות כתב האישום המתוקן כאן, כובד הסדר טיעון "סגור" אשר כלל ענישה של **ששה חודשי מאסר בעבודות שרות, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 15,000 ₪**, כאשר בית המשפט העיר בגזר הדין כי **"אלמלא הנסיבות הראויות שהביאו את הצדדים להתקשר בהסדר הטיעון, היה מקום לגזור במקרה זה עונש עיקרי של מאסר לריצוי בפועל"** (עמ' 9).

תסקיר שרות המבחן; חוות דעת הממונה על עבודות השרות

12. חוות דעת הממונה על עבודות השרות מיום 3.12.19 מצאה את הנאשם כשיר לרצות עונש מאסר בעבודות שרות.

13. מתסקיר שרות המבחן מיום 21.11.19 עולה כי הנאשם נשוי ואב לשבעה ילדים בגילאים 2-17, עובד כמורה בבית ספר ומשמש כרב קהילת חב"ד ביישוב עמנואל. בהיותו בן 18 לא התגייס לצבא והמשיך בלימודי דת. בגיל 22 למד לימודי רבנות ודיינות ובהמשך, בסוף שנות ה-20 לחייו הוסמך לכך. בהיותו בן 30 מונה לרב של קהילת חב"ד בעמנואל ומשמש בתפקיד זה עד עתה. במסגרת זו נותן הנאשם מענה הלכתי וחברתי, תשובות בענייני הלכה וחינוך ובנושאי שלום בית לבני קהילתו ללא תמורה כספית. חרף העובדה שהנאשם ואשתו יוצאים לעבוד מחוץ לביתם הם מצויים במצב כלכלי ירוד. הנאשם נעדר הרשעות קודמות ולא תלויים נגדו תיקי חקירה.

ביחס לעבירה הנדונה הודה הנאשם כי נהג כמתואר בכתב האישום המתוקן והסביר את הרקע לביצוע העבירה, קיומה של מערכת בחירות לראשות העיר אשר במסגרתה נערכו דיונים משותפים לבכירים בקהילת חב"ד שביקשו לקדם מעמד בני קהילתם ומוסדותיהם, ולראש העיר שכיהן באותה עת. הנאשם תאר כי חש צער בגין מעשיו ושלל כי חבר לראש העיר שכיהן וערך עמו הסכמים למען שיפור מצבו והבטחת קידומו האישי כרב קהילת חב"ד. הוא הוסיף כי באותה עת לא היה ער להשלכות הפליליות של מעשיו וכי מדובר באירועים חריגים אשר אינם מאפיינים התנהגותו והתנהלותו בדרך כלל. הנאשם הביע את הקושי הנובע מהמחירים האישיים והכלכליים אשר שילם במסגרת ההליך המשפטי המתנהל נגדו וחששותיו מהאפשרויות העונשיות העומדות בפניו. כמו כן, הדגיש חששותיו מהפגיעה האפשרית במעמדו ואופן התקדמותו בעולם הרבני העשויה להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו בדין. לאחר שכלול גורמי סיכון וסיכוי לשיקום הגיע שרות המבחן למסקנה כי הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, פחת. שרות המבחן המליץ להטיל על הנאשם ענישה קונקרטית ומוחשית בדמות עבודות שרות לתועלת הציבור, בהקף של 180 שעות, ענישה שיש בה כדי להקטין סיכון להישנות עבירות באמצעות תרומה לחברה ופיצוי על הנזק והפגיעה שהסב. כמו כן, המליץ שרות המבחן לגזור מאסר על תנאי על מנת להציב לנאשם גבול חיצוני ברור למניעת הישנות עבירה דומה.

ראיות לעונש

14. מטעם הנאשם העידו שישה עדי אופי. להלן תמצית דבריהם.

מר מנחם גלוקובסקי, מנהל בתי הדין של רבני חב"ד בארץ ורב שכונה ברחובות, סיפר שהנאשם מתנדב רבות, משיב לשאלות הלכתיות שמופנות אליו מכל הארץ בכל שעות היממה והערב ומטפל במשפחות הזקוקות לייעוץ והכוונה. בעקבות הרשעתו כאן הנאשם החל להרצות ולהעביר השתלמויות לרבני חב"ד בנושא טוהר השלטון. נוכח כישוריו ומעלותיו הרבות יועד הנאשם להיות דיין בבית הדין הרבני, אך בעקבות הרשעתו הסיכויים לכך קלושים עד אפסיים. נוכח האמור, ביקש מר גלוקובסקי להקל בעונשו של הנאשם, אשר נענש כבר מעצם העובדה שקידומו נעצר.

מר פנחס מנחם וילר, סיפר שבעקבות תרגיל "עוקץ" שנעשה לו ולבת זוגו, הם שהו כשנה ורבע במעצר באוקראינה. לאחר משא ומתן בין ממשלת ישראל לבין שלטונות אוקראינה שוחררו מר וילר ובת זוגו מהכלא האוקראיני, אז התוודעו לנאשם. מתוקף תפקידו כמגשר בין בני זוג, הופנו אליו על ידי הנאשם בני זוג, כאשר הנאשם שכנע את בן הזוג להירתם לטיפול. מר וילר התרשם מהנאשם כאדם איכפתי, מקשיב, בעל גישה חיובית, אשר הקדיש שעות רבות מזמנו, והכל בהתנדבות וללא כל תמורה. הנאשם מטפל בעשרות מקרים, תומך באופן אישי ונותן מענה נפשי ורוחני. מר וילר כינה

את הנאשם "המנוע של הקהילה", ביקש להקל בעונשו ולהימנע מלשלוח אותו למאסר בעבודות שרות, שכן עובדה זו תפגע, בסופו של יום, בקהילה שהנאשם לא יהיה פנוי להמשיך ולטפל בה.

מר אליהו גפני, ראש מועצת עמנואל, סיפר שמדובר בנאשם שהוא אדם משכמו ומעלה, מסייע לאנשים נזקקים, מבלי שהם עצמם יודעים שהנאשם מסייע להם. מר גפני סיפר על מספר מקרים בהם נרתם הנאשם לעזור למשפחות במצוקה, והכל בצניעות וללא תמורה.

גב' גניה ישראלי, תושבת עמנואל, סיפרה על קשיים שחוותה, בין היתר, עם ילדיה, קשיים שרשויות הרווחה ביישוב לא סייעו לה בהתמודדות עמם. כל, למשל, הנאשם ואשתו נאותו לקבל אליהם לבית את בתה של גב' ישראלי, למשך שנתיים תמימות, עד שהיא נישאה. כך גם סייע לה הנאשם עם בנה שסובל מקשיים כאלה ואחרים. הכל ללא תמורה. גב' ישראלי ביקשה שלא להטיל על הנאשם עונש על מנת שיהא זמין וימשיך להעניק סיוע ועזרה לקהילה.

גב' רינה פורסט, מנהלת בית הספר חב"ד בעמנואל מזה 15 שנים, סיפרה על האיכפתיות והתרומה העצומה של הנאשם לקהילה. הנאשם סייע לגב' פורסט בניהול אגף הבנים בבית הספר ללא תמורה. כמנהלת בית הספר מפנה גב' פורסט לנאשם מקרים של תלמידים ותלמידות אשר זקוקים לסיוע ולתמיכה והדבר נעשה על ידו באצילות, במלוא הדיסקרטיות והאכפתיות וללא תמורה. גב' פורסט ביקשה להקל בעונשו של הרב.

גב' נחמה כהן, סטודנטית להוראה וחינוך מיוחד, סיפרה כיצד הנאשם סייע לה במשבר משפחתי אליו נקלעה וכיצד הנאשם ואשתו קיבלו אותה לביתם, סייעו לה בלימודי התיכון, דאגו לה לטיפולים רפואיים ותמכו בה, כפי שידעה שעשו כן לגבי בני נוער אחרים שנקלעו למצוקה, הכל בהתנדבות וללא תמורה.

15. ב"כ הנאשם הגיש אסופת מכתבים והמלצות אודות הנאשם. אלה עיקריהם:

א. מכתב מאת מזכירות ועד הרבנים בעמנואל מיום י"ט שבט תשע"ח (נע/1) בו צוין כי הנאשם חבר בבית הדין בעמנואל, חבר בועד רבני העיר מיום הקמתו, תורם רבות מזמנו לעניינים ציבוריים, הן הענייני כשרות, בענייני טיפול במקוואות, בעניינים חברתיים שונים אשר חלקם מורכבים ודורשים ידע בהלכה, השקעת זמן, רגישות ואכפתיות. הכל ללא תמורה.

ב. מכתבים מאת ראש המועצה הדתית בעמנואל מיום 6.3.18 ומיום 3.12.19 (נע/2; נע/3) בהם צוין שהנאשם משמש מזה 15 שנים כדיין בבית הדין במועצה הדתית בעמנואל הדין בענייני ממונות, גישור, שלום בית, סכסוכי שכנים וענייני עיר. הוא גם משמש רב מחלקת נישואין במועצה הדתית ונותן מענה והכוונה בענייני מקוואות, רישום נישואין, שבת, עירובין וכשרויות. הנאשם מעניק מענה הלכתי לכלל התושבים ומשקיע זמן וכוחות ביעוץ רבני. כל פעילותו המבורכת נעשית ללא תמורה ובהתנדבות, נוכח העובדה שאין רב עיר ביישוב עמנואל.

ג. מכתב מאת קצין ביקור סדיר מיום 6.3.18 (נע/4) בו צוין שמוסדות החינוך של חב"ד הכוללים שני בתי ספר וארבעה גני ילדים מקבלים את כלל ילדי היישוב ללא הבדל עדה, השתייכות קהילתית או השתייכות לזרם חסידי כזה או אחר.

ד. מכתב מאת מנכ"ל מכון הלכה חב"ד מיום כ' שבט תשע"ח (נע/5) בו צוין כי הנאשם הוא אחד מרבני

חב"ד החשובים ופוסק הלכתי חשוב המשיב באמצעות אפליקציות ייעודיות לאלפי שואלים מהארץ ומהעולם, זאת במסגרת המכון שייעודו מתן מענה למגוון צרכים הלכתיים עבור חסידי קהילות חב"ד בארץ ובעולם, ללא תמורה ובהתנדבות מלאה. כיום רבנים צעירים העושים את צעדיהם הראשונים בתחום הרבנות, לומדים את סגנון תשובותיו ועושים שימוש מעשי כיצד לענות נכונה לקהל הרחב.

ה. מכתב מאת סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב (בדימוס), כב' השופט יהושע גרוס, מיום 8.12.19 (נע/6) בו צוין כי מרבית שאיפתו ולימודיו של הנאשם היו לשמש דיין בבתי דין רבניים ממלכתיים במדינת ישראל. בעקבות משפטו זה המהלך נקטע, זאת למרות שכל מעשיו נבעו מתמימות רבה ונוצלו על ידי אחרים לתועלתם האישית והציבורית. עצם הרשעתו מהווה לגביו עונש קשה מאוד הפוגע באפשרות קידומו ועתידו המקצועי. הנאשם בעל ידע תורני רחב, דואג לקהילתו, הן לרווחתם הרוחנית והן החומרית על ידי הגשת עזרה ממשית לנצרכים בתקופות שבתות וחגים, פסיקות בהלכה לכל דורש, התנדבות ברמה ארצית ובינלאומית במסגרת מוקדי הלכה של ועד רבני חב"ד המספקים מסביב לשעון מענה הלכתי לאוכלוסיות בארץ ובעולם. הנאשם אדם תם וישר, כל מעייניו בלימודי תורה, איש עדין נפש, חביב על בריותיו וישר דרך.

ו. מכתב מאת מנהל תלמוד תורה "אור מנחם", חב"ד, עמנואל מיום ז' כסלו תש"פ (נע/7) בו צוין כי הנאשם מלמד בתלמוד תורה חב"ד עמנואל בכיתות ז'-ח'. הנאשם מוסר שיעוריו באופן מקצועי ושולט בתכני ההלכה המעצבים את דמות התלמידים בבית הספר ובהמשך דרכם בשיבות. נוכח מצוקת כוח אדם נוכחות הנאשם במערכת הבית ספרית הכרחית ואם ייאלץ לסיים עבודתו בבית הספר, באמצע השנה, עלולה להיפגע ההתנהלות הבית ספרית.

טיעוני ב"כ הצדדים

16. ב"כ המאשימה לא חלק על העובדה שהנאשם עתיר זכויות בקהילת חב"ד וביישוב עמנואל, ואולם הנאשם פגע במעשיו בזכות הציבור ובחירותו להצביע ולהשפיע בבחירות כפי תבונתם. תכלית החוק היא שמירה על טוהר הבחירות והנאשם במעשיו פגע בחופש הבחירה של תושבי היישוב, בכך שהסכים לקבל שוחד בחירות על מנת להטות בחירה של קהילה שלמה שתצביע עבור ראש המועצה המכהן. הפגיעה בטוהר הבחירות היתה אנושה, בין היתר, על מנת לזכות בטובות הנאה אישיות. נטען כי תפקידו של הנאשם כרב קהילה הציב אותו כאדם בעל השפעה רבה על הנעשה בקהילה ועל התנהלות מוסדותיה. הוא היה מעורב בהתוויית דרכה של סיעת חב"ד וחבריה היו מחויבים לשמוע דעתו בנושאים עקרוניים. הנאשם וחברי הסיעה ניהלו את המשא ומתן מול ראש המועצה גרשי. הנאשם היה מודע שדרישותיו ודרישות חברי הסיעה מגרשי היו פסולות. על אף שלא היה צד פורמלי להסכם עם גרשי, הנאשם חתם עליו. טובות ההנאה האישיות שאמור היה הנאשם לקבל היו מינויו לרב יישוב, משרה בשכר, והעברת תקציבים למוסדות תורניים ביישוב שהנאשם מקבל מהם שכר. ב"כ המאשימה טען שמדובר בהתחייבות פסולה, בוטה, המגלמת בתוכה אינטרס כלכלי, אישי מובהק. התחייבות פסולה בוטה נוספת היא מתן זכות וטו לנאשם לענין מינוי יועץ משפטי למועצה. ענין חמור נוסף מתבטא במתן ערבות כספית אישית של גרשי, על סך 300,000 ₪, בהמחאות שניתנו באופן אישי לנאשם.

לאור נסיבות ביצוע העבירה, כמפורט לעיל, עתר ב"כ המאשימה לקבוע **מתחם עונש הולם הנע בין 5 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שרות עד 10 חודשי מאסר בפועל.**

ב"כ המאשימה הפנה להוראות סעיף 88(2) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965 וציין כי מדובר בעבירה מסוג פשע אשר העונש המירבי בגינה עומד על חמש שנות מאסר. כמו כן ציין כי בניגוד לעבירת השוחד "הרגילה", במסגרתה עונשו של עובד הציבור, מקבל השוחד, הוא כפול מעונשו של נותן האדם הפרטי, נותן השוחד, הרי שבעבירה בה עסקינן, "שחיתות ואיום" - עונשם של השניים זהה והמחוקק לא קבע מדרג חומרה.

ב"כ המאשימה התייחס לתסקיר שרות המבחן וטען שהמלצה לענישה הכוללת מאסר על תנאי וצו של"צ אינה הולמת את נסיבות המקרה. הוא הפנה לכך שבתסקיר צוין שהנאשם ציין שבזמן אמת לא היה ער להשלכות הפליליות של מעשיו, וזאת בניגוד לאמור בסעיף 9 לכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם, שם מצוין כי הנאשם היה מודע לכך שהדרישות שהעלה מגרשי היו פסולות.

ב"כ המאשימה הקדים והתייחס לטענת ההגנה בדבר אכיפה בדרנית, בכך שחברי סיעת חב"ד, שותפיו של הנאשם, לא הועמדו לדין בפרשה, וטען כי חברי הסיעה נחקרו כחשודים, נערכו להם שימועים טרם הגשת כתב אישום ובסופו של יום הגיעה המאשימה למסקנה כי קיים בעניינם קושי ראיתי, לצד אבחנה אובייקטיבית מובהקת בינם לבין הנאשם. מעמדו של הנאשם והעובדה שהוא היה הדמות הדומיננטית במשא ומתן מול גרשי, כמו גם הקושי לאבחן בין המניע העיקרי והמניע המשני בעניינם של חברי הסיעה, הביאו את המאשימה להגיש כתב אישום נגדו ולהימנע מהגשת כתב אישום נגד חברי הסיעה.

עוד התייחס ב"כ המאשימה לטענת ההגנה בדבר הפרת צו איסור הפרסום שהוצא בעניינו של הנאשם, על ידי המאשימה דווקא. נטען כי לא נגרם לנאשם ולו נזק מינימלי כתוצאה מהפרת הצו וממילא עובדה זו שוכללה לתוך העמדה העונשית הכוללת של המאשימה.

ב"כ המאשימה הגיש פסיקה.

17. ב"כ הנאשם טען שקיים פער גדול בין הפגיעה באינטרס הציבורי כאשר מדובר בראש מועצה מכהן שהאינטרס שלו הוא להמשיך לכהן, לבין רב, אף אם הוא רב קהילה. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, כבר בחקירה במשטרה (ואף מסר חומרים שהיוו בסיס להשלמת חקירה בעניינם של מעורבים אחרים), הביע חרטה וכשלונו צורב במיוחד על רקע העובדה שלא רק שמדובר באדם נעדר עבר פלילי, ללא רבב בעברו, אלא שכל חייו הוקדשו למעשים טובים, לגמילות חסדים, והכל ללא תמורה, כפי שהעידו העדים בעניינו וכפי שנכתב במכתבי ההמלצה שהוגשו. ב"כ הנאשם ביקש שבשעתו הקשה של הנאשם, בעת גזירת דינו, העשייה והנתינה רבת השנים תיזקף לזכותו. לדבריו, עתידו המקצועי של הנאשם, אשר היה בדרך המובטחת להתמנות לדיין בבתי הדין הרבניים הממלכתיים של המדינה, כבר לא יתממש. לדבריו, נוכח העובדה שמדובר בנאשם שהוא אב ל-7 ילדים קטנים הסמוכים על שולחנו, והוא המפרנס העיקרי במשפחה כשהמצב הכלכלי דחוק, הרי ששליחתו לריצוי עונש מאסר בעבודות שרות, תביא לקריסה משפחתית מוחלטת. לגופו של ענין טען הסניגור כי הנאשם כלל לא היה חבר בסיעת חב"ד וחתימתו על הסכם השותפות נדרשה בשל העובדה שהיה אמור לשמש כבורר ראשון ככל שההסכם יופר. בפועל, חתימתו הפכה אותו כמאשרר לאותו הסכם אומלל. עוד נטען כי הדרישה שהנאשם ימונה לרב יישוב, משרה בשכר, לא באה מיוזמתו, אלא היתה זו הצעה של בן שמעון, ואף אם מדובר במטרה "מהולה", כלומר דאגה לטובתו האישית ודאגה לטובת הקהילה, הרי שיש לראות בכך על פי הפסיקה כנסיבה לקולא. זאת, כאשר ממילא רב יישוב אינו מתמנה על ידי ראש מועצה מקומית, שכן הדבר נמצא בתחום סמכותו של משרד הדתות וראש המועצה הדתית. עוד נטען כי הסכם העבודה המשותפת, בסופו של יום, לא מומש ולא יצא אל הפועל. הנאשם לא קיבל דבר וחצי דבר והבוררות לא יצאה לפועל. לגבי הדרישה הפסולה לקבל

תמיכה כספית בישיבת חב"ד בראשה עמד הנאשם כראש ישיבה, גם כאן הנאשם לא קיבל שכר מישיבה זו והסכמתו לעמוד בראשה היתה ממניעים אידיאולוגיים.

נטען שהסכם העבודה המשותפת קיבל ביטוי מסוים בחוברת שנערכה על ידי הנאשם וחבר הסיעה פישמן, אשר פורסמה בקהילת חב"ד ביישוב, ועל כן, אין לומר שפרטי המשא ומתן וההסכמות שהושגו עם גרשי הוסתרו מעיני הציבור.

באשר להפרת צו איסור הפרסום בעניינו של הנאשם, נטען שהיתה זו דווקא המאשימה שהפרה את הצו, אמנם שלא בזדון, ואולם נתפרסמו אודות הנאשם כתבות המאשימות אותו בשחיתות ובקבלת טובות הנאה אישיות שאין בין לכתב האישום המתוקן ולא כלום (נע/11). כמו כן, פורסם כתב האישום המקורי שהוגש נגדו. נטען שהרשעתו הציבורית פגעה פגיעה מהותית בו, באשתו ובילדיו שהפכו ללעג בקהילה. עוד נפגעה חזקת החפות שעומדת לכל חשוד ונאשם ונפגעה זכותו לפרטיות. בעקבות פגיעה זו, ובהסתמך על פסיקה, נטען כי הנאשם זכאי להקלה משמעותית בעונשו.

לענין אכיפה בררנית טען ב"כ הנאשם כי בחירת המאשימה שלא להגיש כתבי אישום נגד המעורבים בפרשיה, שהם צד להסכם העבודה המשותפת, נתונה לביקורת שיפוטית, ואינה סבירה בנסיבות הענין. אותם שותפים מופיעים כצד להסכם העבודה, שמם מוזכר חזור ושנה בכתב האישום המתוקן, הם ביקשו למנות את הנאשם כערכאת בורות ראשונה, פנו אליו מספר פעמים בתכתובות מיילים לקדם את ישיבת הבורות על מנת להעלות דרישות מול גרשי, הם בעלי האינטרס, פנו לגרשי לאחר היבחרו לקיים חלקו בהסכם, הודו בחקירתם במשטרה בחלקם - ולא הוגש נגדם כתב אישום. ב"כ הנאשם טען שמהיכרותו את החומר לא היו קשיים ראייתיים בענינים של חברי סיעת חב"ד, כמוהם כמו הנאשם אף הם אנשים פרטיים ולא עובדי ציבור ועל כן, האינטרס הציבורי חייב העמדתם לדין. אי העמדתם לדין משליך באופן ישיר על עונשו של הנאשם ומחייב הקלה משמעותית.

ב"כ הנאשם הפנה לחלוף הזמן כשיקול נוסף להקלה בעונש. האירועים אירעו בשנת 2013, החקירה החלה כ-5 שנים לאחר שאירעו האירועים וכתב האישום הוגש בשנת 2018. כלומר, מאז ביצוע העבירה חלפו כ-6 שנים ומשך נגרת האפקטיביות של הענישה.

בנסיבות אלה, טען ב"כ הנאשם כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי (או מאסר על תנאי לצד עבודות של"צ) למספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שרות.

ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר החיובי, לעדויות האופייניות יוצאות הדופן, למכתבי ההמלצה ולמצבם הרפואי של חמיו של הרב וגיסתו, אותם הוא סועד (נע/9), ועל כן, ביקש לגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי בלבד. לחילופין, עתר לאמץ המלצות שרות המבחן ולהטיל עונש מאסר על תנאי לצד צו של"צ בהיקף של 180 שעות.

ב"כ הנאשם הגיש פסיקה.

18. הנאשם בדברו האחרון שב והביע צער וחרטה על מעשיו. הוא סיפר שהבין שמעשיו פגעו בערכי הדמוקרטיה והמוסר ובטוהר הבחירות והשלטון, בכך שחתימתו נתנה תוקף להסכם בחירות בלתי חוקי. הנאשם הסביר שבזמן אמת לא הבין לעומק את הפן החוקי של מעשהו, כאשר מאז 2015 התנזר מכל פעילות פוליטית מוניציפלית או ארצית. הנאשם סיפר שחשב לעצמו כיצד יוכל לתקן מעשיו ואחד הדברים שלקח על עצמו הוא קידום השתלמויות לרבני חב"ד בנושא טוהר השלטון שחלילה המקרה בו היה מעורב לא ישנה. הנאשם ציין שעצם ההרשעה פוגעת בו קשות כי היא עוצרת וגודעת את כל ההתקדמות המקצועית שלו. עוד ציין שהפרסומים השליליים אודותיו בעיתונות פגעו בו ובמשפחתו

בצורה אכזרית.

דין והכרעה

19. הנשיא ברק, בספרו א' ברק שופט בחברה דמוקרטית (הוצ' אוניברסיטת חיפה, כתר הוצאה לאור, נבוא הוצאה לאור, 2004), כעמ' 100, כתב:

"יש להבטיח שהבחירות תהיינה חופשיות וטהורות מכל רבב של כפייה, השפעה לא הגונה ושחיתות, וכי יהיה ברור שהאזרח הבוחר כשמימש את זכותו להצביע ומיצה את רצונו הפוליטי בפתק הבוחר, עשה כן כבן חורין ועל פי שיקול דעתו החופשי. בחירה כפויה או בחירה קנויה מעוותות ומסלפות את יסוד היסודות של ההווה הדמוקרטית האמיתי".

השופט גולדברג ברע"א 83/94, באדי יאסן חרזאללה נ' פקיד הבחירות למועצה, פ"ד מט(3) 793, 799, כתב:

"דברים אלה על הפגיעה בחופש הבחירה ובאושיות השיטה הדמוקרטית, הנגרמת ממעשי שחיתות, שנאמרו לבחירות לכנסת, יפים, כדבר מובן מאליו, גם לבחירות לרשויות מקומיות, ולכל הליך בחירות אחר ששם 'בחירות' ייקרא עליו".

השופט זמיר בבג"צ 2285/93 אוסי נחום נ' גיורא לב ואח', פ"ד מח(5) 630, כתב:

"... אם ברור במקרה מסויים, מתוך נסיבות המקרה או מתוך לשון ההסכם, כי הבטחת משרה בהסכם קואליציוני לא נועדה לשרת את ציבור הבוחרים, אלא רק או בעיקר להיטיב עם אחד מנציגי הציבור, או אז אין הבדל בין הענקת משרה לבין הענקת כסף לאותו אדם. כמו על זה כך על זה ניתן לומר כי אין קונים שלטון בכסף, ולזה כמו לזה יש מהות משחיתת. עד כדי כך שאולי יש יסוד במקרה כזה לחשד של שוחד בניגוד לחוק העונשין".

20. בעניינו, פגע הנאשם בערכים חברתיים מוגנים שעניינם שמירה על טוהר הבחירות; הגנה על סדרי שלטון ומשטר; שמירה על שלטון החוק ומניעת חתירה כנגד הסדר הציבורי. אין צורך להכביר מילים אודות חשיבותן של בחירות טהורות וחופשיות במשטר דמוקרטי - בחירות אשר אמורות לשקף את רצונו האמיתי והכן של הבוחר. על מנת להגשים את מטרות ותכליתן של בחירות דמוקרטיות, ועל מנת שיוגשם רצונו של האמיתי של הבוחר, יש צורך בשקיפות מקסימלית ואין להשלים עם קיומם של אינטרסים אישיים מוסתרים ומוסווים. קיומם של הסכמים בין מועמדים לראשות המועצה לבין חברי סיעות או אנשים פרטיים - ללא שהסכמים אלה שקופים ופתוחים לעיני ציבור הבוחרים - עלולים לעוות את תוצאות הבחירות, להביא לכך שרצון הבוחר ובחירתו האמיתית לא יוגשמו באופן אמיתי וחמור מכך - עלולים להשחית את השירות הציבורי בכללותו.

21. בפרשה שלפנינו פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים במידה בלתי מבוטלת.

ראשית, מעמדו של הנאשם כרב קהילת חב"ד, כפוסק בענייני הלכה ובפתרון בעיות המתגלעות בקהילה, הוא מעמד רם, וככזה הנאשם בעל השפעה רבה על הנעשה בקהילה, מעורב בהתוויית דרכה של סיעת חב"ד, "חבריה מחויבים לשמוע את דעתו בנושאים עקרוניים" (פיסקה 5 לכתב האישום המתוקן), היתה לו אף "זכות וטו על המהלכים הפוליטיים של סיעת חב"ד" והוא היה הגורם הדומיננטי במשא ומתן מול גרשי (פיסקה 8 לכתב האישום המתוקן). מכח מעמדו זה, ברור שהנאשם הוא בעל השפעה על ציבור הבוחרים מקרב קהילת חב"ד ביישוב עמנואל. מעמדו הרם של הנאשם בקהילה ובסיעה (אף שלא נמנה על חבריה) בא לידי ביטוי בכך שהוא חתם על הסכם העבודה המשותפת מול גרשי בעצמו, כמי שהתחייב כלפיו בשם הסיעה ואף נועד לשמש כבורר ראשון בעת מחלוקת; **שנית**, הגם שהנאשם ראה בדרישות הפסולות שהעלה מול גרשי כדרישות שעשויות להיטיב עם הקהילה, כמו העסקת אנשים מהקהילה בתפקידים חינוכיים במועצה, הוא כלל גם דרישות שעניין **טובות הנאה אישיות גרידא**, אשר כללו הבטחה מצד גרשי "לקדם בכל כוחו" את מינויו של הנאשם למשרת רב יישוב בעמנואל, שהיא משרה בשכר וכן, כי עד למינויו למשרה זו להמשיך ולתקצב מוסדות תורניים שפועלים בעמנואל, אשר הנאשם קיבל מהם שכר. יצוין, כי אף אם מינויו של הנאשם כרב יישוב טעונה הליך במשרד הדתות ואישורו של ראש המועצה הדתית - כטענת ההגנה - עדיין נראה שלהמלצת ראש המועצה משקל מהותי במינוי זה; **שלישית**, במסגרת הסכם העבודה המשותפת התחייב גרשי להעביר לשיבה שהיתה מצויה בשליטתו של פישמן, חבר סיעת חב"ד, והנאשם היה אחד ממנהליה הרשומים, תקציבים חודשיים וכלל שזו לא תקבל מעמד של מוסד רשמי מוכר, התחייב גרשי להעביר לה תקציב שנתי של 60 אלף ₪; **רביעית**, הוענקה לנאשם מעין "**זכות וטו**" לקבוע את זהותו של היועץ המשפטי של המועצה, במידה וזה שמכהן בתפקיד לא יאפשר להוציא את ההסכמות שבין הנאשם לגרשי לפועל. למותר לציין, שמידת פגיעתו של סעיף זה בהסכם באינטרס הציבורי ובשלטון החוק גבוהה, שכן מעבר לעובדה שיש בו כדי לפגוע במקום עבודתו ובפרנסתו של היועץ המשפטי הנוכחי, הרי שהוא בא לפגוע בשומר הסף של החוק ובמי שאמור להגן את האינטרס הציבורי מפני מעשי שחיתות, דוגמת הסכם העבודה המשותפת שנכרת בין הנאשם וחברי סיעת חב"ד לבין גרשי; **חמישית**, מעמדו הבכיר של הנאשם נלמד גם מהעובדה ששיקים שנמשכו על ידי גרשי בסכום לא מבוטל של 300,000 ₪ הופקדו בידי הנאשם כערבות כספית אישית; **שישית**, הנאשם פעל על פי חלקו בסיכום מול גרשי, ניצל מעמדו הרם בקהילה, ופעל לשכנע את חברי קהילת חב"ד להצביע עבור גרשי בבחירות. בענין זה, יצוין כי טענת ההגנה לפיה הנאשם פרסם חוברת ובה פורסמו הסיכומים עם גרשי ועל כן, הפגיעה בטוהר הבחירות ובשקיפות אל מול הבוחר לא היתה משמעותית, לא יכולה לעמוד, שכן אמנם מסעיף 24 לכתב האישום המתוקן אנו למדים כי העובדה שהצדדים הגיעו להסכמות "קיבלה ביטוי מסוים בחוברת שנערכה על ידי פישמן והנאשם, שפורסמה בקהילת חב"ד" ואולם, החוברת לא נכללה במסגרת הראיות שהוגשו לעיוני ומכל מקום, ספק רב בעיני אם אותה חוברת כללה מלוא הנתונים שנכללו במסגרת ההסכם הפסול, לרבות טובות ההנאה האישיות מהן אמור היה הנאשם להנות, זכות הוטו באשר לבחירת היועץ המשפטי למועצה וכיוצא באלה. מנגד, יש לקחת בחשבון כי למעשה הסכם העבודה המשותפת לא יצא אל הפועל ואף לא התקיימה בוררות לצורך איפתו של ההסכם הפסול.

22. הנה כי כן, במעשיו פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים **במידה בלתי מבוטלת**.

23. הפסיקה קוראת להחמרת הענישה כנגד מי שמבצעים עבירות שחיתות בהקשר של בחירות מוניציפליות וארציות, כמפורט לעיל ולהלן, כדי הטלת עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג וברית. הצדדים הגישו לעיוני פסיקה הנוגעת לעבירות של שחיתות בבחירות מוניציפליות ובבחירות מקדימות לכנסת, כאשר מטבע הדברים קיימות נקודות דמיון ושוני בין הפרשיות הנדונות שם לפרשייה הנדונה בענייננו.

א. בת"פ (מחוזי חיפה) 4021/05 **מדינת ישראל נ' ישראל סדן ואח'** (15.11.06) נדון עניינם של נאשם

1, ראש עיריית חדרה, אשר נבחר לראשות העירייה, ויתר הנאשמים, חברי מועצה שונים, אשר במסגרת משא ומתן קואליציוני הבטיח להם נאשם 1 טובות הנאה, בין היתר אישיות, על מנת שיצטרפו לקואליציה העירונית. כך, במסגרת הסכם בין ראש העיר לנאשמים 2 ו-4, הבטיח ראש העיר לנאשם 4, בנוסף לשורת תפקידים ציבוריים, כי ימצא לו תפקיד בשכר וכי ראש העיר יפעל לכיסוי חובות סיעתו, כל זאת כשנאשם 2, כסגן ראש עיר, חתום על ההסכם וערב לו, וכשחלק מהסכום הועבר לסיעת נאשם 4 עד לפתיחת החקירה המשטרתית; כך, ערך ראש העיר הסכם עם נאשם 5, חבר מועצה, במסגרתו הבטיח לו כי אשתו תיקלט לעבודה בעמותה עירונית וכי שכרה יבחן בכיוון העלאה חיובית, וכן כי חנות הנמצאת בבעלות אמו של נאשם 5 תישכר על ידי עמותה עירונית; כך, הובטחו לחבר מועצה אשר הופעל כסוכן משטרת, על ידי ראש העיר, נאשמים 2, 3 ו-5 טובות הנאה שונות תמורת חבירתו לקואליציה, בין היתר, שבנו יתקבל לעבודה באיגוד ערים לכיבוי אש, כי העירייה ומוסדות הקשורים בה ירכשו מבנו האחר מזון, ומעסקו של בן אחר רהיטים, וכן כי חבר המועצה יקבל סכום כסף של 150,000 ₪. ההבטחות לא השתכללו לכדי הסכם. הנאשמים הורשעו, איש איש על פי חלקו, בין היתר, בעבירות של מתן שוחד ולקחת שוחד, בניגוד לחוק העונשין, ואי פרסום הסכמים, בניגוד לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965.

על נאשם 1, ראש העיר, נגזרו 8 חודשי מאסר; על נאשם 2, ממלא מקום ראש העיר וסגנו, נגזרו 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות; על נאשמים 3 ו-4 נגזרו עונשי מאסר מותנים; על נאשם 5 נגזרו 5 חודשי מאסר בפועל.

ב. בעפ"ג (מחוזי חיפה) 7599-01-09 **מדינת ישראל נ' רון פרומר ואח'** (4.6.09) ובע"פ (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' חיים מוסא** (4.12.07) נדון עניינם של נאשמים אשר הורשעו בעבירות של שחיתות ואיום, בניגוד לחוק הרשויות המקומיות (בחירות) ואי פרסום הסכמים. על פי העובדות, פרומר והירש התמודדו לראשות עיריית נהריה ובמהלך תקופת הבחירות ערך פרומר עם הירש שני הסכמים, ושני הסכמים נוספים עם מוסא, על מנת שיסירו מועמדותם לראשות העיר ויחברו אליו. במסגרת ההסכמים הבטיח פרומר להירש ולמוסא למנות פעילים מטעמם או מקורבים להם לתפקידים בעירייה, הבטחות שהן בבחינת שוחד בחירות. בעקבות הסכמים אלה אכן הסירו הירש ומוסא את מועמדותם לראשות העיר ותמכו בפרומר כמועמד לראשות העיר. ההסכמים הנ"ל לא פורסמו ולא הובאו לידיעת הציבור. על פרומר והירש נגזרו 20 חודשי מאסר על תנאי; על מוסא נגזרו 3 חודשי מאסר בעבודות שרות.

ג. בת"פ (שלום חיפה) 1135/07 **מדינת ישראל נ' מחמד ח'יר** (2.6.08) נדון עניינו של הנאשם, ראש מועצת פקיעין, אשר הורשע בשתי עבירות של שחיתות בבחירות, בכך שבעת בחירות לרשות המועצה המקומית הבטיח הנאשם למועמד אחר לראשות המועצה המקומית שעם היבחרו יפעל למנותו למנהל מתנ"ס ביישוב או לתפקיד אחר, וזאת על מנת להשפיע עליו ועל בוחרים אחרים הנתונים להשפעתו שיצביעו עבורו בבחירות; באישום נוסף הורשע הנאשם בכך שחתם על הסכם אם אחר, במסגרתו התחייב שעם הבחרו לראשות המועצה יפעל למנות את האחר לתפקיד עוזר ונהג לראש המועצה. הבטחת העבודה נועדה להשפיע על האחר ועל בוחרים אחרים ביישוב, הנתונים להשפעתו, להצביע עבור הנאשם. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

ד. בת"פ (שלום חיפה) 7726-06-17 **מדינת ישראל נ' לואי ניס** (15.2.18) נדון עניינו של נאשם, אשר הסכים להצעת פעיל ברשימה שרצה בבחירות מקומיות לקבל סך של 2,000 ₪ בתמורה לכך שהנאשם יצביע בבחירות לאותה רשימה ואף ישפיע על 5-8 מבני משפחתו ומכריו להצביע בעדם. על הנאשם הוטל צו של"צ בהיקף של 140 שעות.

ה. בת"פ (שלום קרית גת) 737/00 **מדינת ישראל נ' מאיר עמר ואח'** (27.9.00) הורשע נאשם 2, על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון "סגור", בעבירה של שוחד בחירות, בניגוד לסעיפים 88 ו-89 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות). על פי העובדות היה נאשם 2 בעל מכולת במושב נהורה ומי שנמנה על תומכיו של ראש המועצה, נאשם 1. באותה עת התייצב מועמד אחר לרשות המועצה, ובשלב מסוים הסיר מועמדותו. הנאשמים 1 ו-2 שמועד כלשהו לפני יום הבחירות שידלו ושכנעו את המועמד האחר לתמוך בנאשם 1 כמועמד לרשות המועצה, כנגד מתן הבטחה כי ישמש כמנכ"ל המועצה לכשייבחר נאשם 1 לרשותה. בתמורה להבטחה זו מסר נאשם 2 לאחר, בידית נאשם 1, סך של 20,000 ₪. על נאשם 2 נגזר, במסגרת הסדר טיעון, עונש מאסר על תנאי, וזאת נוכח חלוף זמן רב מאז ביצוע העבירה והודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה. כמו כן, נוכח העובדה שהנאשם תיווך בין נאשם 1, ראש המועצה, לבין המועמד האחר, כאשר לא צמחה לו כל טובת הנאה.

ו. בע"פ (מחוזי ת"א) **נעמי בלומנטל ואח' נ' מדינת ישראל** (22.3.07) נדון עניינם של נאשמת 1, חברת כנסת וסגנית שר, מועמדת לרשימת הליכוד לכנסת, ונאשם 2, חבר מרכז הליכוד, אשר סיכמו כי נאשמת 1 תכסה הוצאות אירוח פעילים בבית מלון, בסכום של 12,000, ובתמורה יפעל נאשם 2 לבחירתה. הכנס בבית המלון יצא לפועל, במסגרתו נאמה נאשמת 1 מול הפעילים ומימנה שהותם במלון. לאחר שהתקשורת החלה להתעניין בקשר הפלילי שקשרו הנאשמים, שיבשו הנאשמים הליכי חקירה ומשפט. הנאשמים הורשעו בעבירות של שחיתות (מתן שוחד בחירות) ושיבוש מהלכי משפט. על נאשמת 1 נגזרו 8 חודשי מאסר בפועל; ועל נאשם 2 נגזרו 3 חודשי מאסר בעבודות שרות.

ז. בת"פ (שלום נצרת) 1792-06 **מדינת ישראל נ' חיים ברביבאי** (30.7.08) נדון עניינו של ראש עיריית קרית שמונה אשר הורשע בעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים, רישום כוזב במסמכי תאגיד והגבלת הכנסות, בכך במסגרת התמודדות הנאשם בבחירות לראשות העיר הפנה אנשי עסקים המקיימים עם העירייה קשרים רשמיים לסייע לו בתשלום חוב שנוצר בעסקי דפוס, כשהתשלום נעשה שלא על פי הוראותיו של חוק מימון מפלגות, תוך הסבת טפסי ההזמנה והחשבוניות לגורמים ששילמו בפועל. על הנאשם נגזר עונש מאסר על תנאי ונקבע כי דבק במעשיו קלון.

ח. בת"פ (שלום רמלה) 1165/03 **מדינת ישראל נ' נעים חיים** (21.3.04) נדון עניינו של נאשם אשר ביקש ממי שהיה מועמד סיעת הליכוד לכנסת תשלום תמורת קולות שאותם הבטיח לספק לו במסגרת הבחירות המקדימות לליכוד. המועמד דחה הצעת הנאשם מכל וכל. במסגרת הסדר טיעון ביקשו ב"כ הצדדים לגזור על הנאשם עונש מאסר על תנאי. בית המשפט דחה את הסדר הטיעון וגזר על הנאשם חודשיים מאסר לריצוי בעבודות שרות, תוך שהוא מציין שאלמלא הסדר הטיעון היה גוזר עליו עונש ארוך

ומשמעותי לרצוי בפועל.

24. כאמור לעיל, בפרשה שלפני עונשו של גרשי נגזר, אמנם במסגרת הסדר טיעון "סגור", ל-6 חודשי מאסר בעבודות שרות, אך זאת תוך שבית המשפט מוסיף ומציין שאילמלא ההסדר היה גוזר עליו עונש עיקרי של מאסר לריצוי בפועל.

25. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים ובהתחשב בעקרון ההלימה ובמדיניות הענישה הנוהגת, **אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות ל-10 חודשי מאסר.**

26. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הבאתי במנין השיקולים את אלה:

א. הנאשם נעדר עבר פלילי מכל סוג ומין שהוא ולו זו הסתבכותו הראשונה עם החוק. כעולה מדברי עדי האופי, מכתבי ההמלצה ותסקיר שרות המבחן, מדובר באדם חכם, אשר מקדיש את חייו ללימוד תורה והלכה, מקובל בקרב קהילתו, משמש כמקור סמכות לפירוש ההלכה ולפתרון סכסוכים ממוניים ואחרים בקרב בני הקהילה, תורם מזמנו וממרצו לטובת הכלל ומגויס כולו לטובת הציבור - והכל בהתנדבות וללא תמורה. בנסיבות אלה, חרף מעשה השחיתות בו הורשע הנאשם במסגרת תיק זה, לא התרשמתי מאדם מושחת או בעל קווי אופי והתנהלות מושחתים.

ב. הנאשם הודה כבר בחקירתו במשטרה, שיתף פעולה, סיפק חומרים שהיוו בסיס להשלמת חקירה נגד מעורבים אחרים, הודה בבית המשפט. התרשמתי שחרטתו כנה ואמיתית. ניכר שהנאשם מכה על חטא, מתבייש, בעיקר בשל כשלוננו המוסרי נוכח תפקידו כרב הקהילה. הנאשם הפנים את טעותו ונראה כי אין חשש שמעשיו יישנו. ראייה לכך ניתן למצוא בדברו האחרון - הנאשם משמש כמרצה ועורך השתלמויות שעניינן טוהר הבחירות וטוהר המידות, על מנת שרבני חב"ד לא יתפתו לדבר עבירה.

ג. באשר לטענה בדבר אכיפה בדרגות ואי העמדתם לדין של מעורבים אחרים בפרשה (חברי סיעת חב"ד), הרי שבתיק לא נוהלו הוכחות ועל כן, מטבע הדברים, בית המשפט לא נחשף למלוא התמונה הראייתית ולחומרי החקירה. לפיכך, ועל סמך טיעוני ב"כ הצדדים בלבד, קשה להכריע בטענה באופן מוחלט (וראה, במאובחן, ת"פ (שלום חיפה) 1135/07 **מדינת ישראל נ' מחמד ח'יר** (2.6.08) בפסקה 37). זאת, כאשר התביעה נהנית מחזקת תקינות המנהל, כשמתברר שגובש כתב חשדות כנגד חברי הסיעה ובעקבות שימוע שנערך להם הוחלט שלא להעמידם לדין.

יחד עם זאת, לאור העובדות שנכללו בכתב האישום המתוקן, אשר בכוחה של המאשימה להוכיחן מעבר לספק סביר, עולה כי יתכן והיה מקום להאשים גם את חברי סיעת חב"ד - כך, אמנם הנאשם היה הגורם הדומיננטי במשא ומתן מול גרשי, אך "גם לחברי סיעת חב"ד היתה השפעה רבה על התנהלות המשא ומתן" (סעיף 8); אמנם הנאשם חתם על הסכם העבודה המשותפת, אך הצדדים להסכם "היו גרשי וחברי סיעת חב"ד" (סעיף 10); אמנם במסגרת הסיכום עם גרשי הובטחו לנאשם טובות הנאה אישיות פסולות, אך טובות הנאה אישיות הובטחו גם "לבן שמעון ולפישמן" (סעיף 11); אמנם גרשי הבטיח לנאשם לקדם בכל כוחו את מינויו למשרת רב

ישוב בשכר, אך זאת נעשה "בהתאם להצעה של בן שמעון"; אמנם גרשי התחייב לתקצב את ישיבת חב"ד אשר הנאשם שימש בה כראש הישיבה ואחד ממנהליה הרשומים, אך פישמן ניהל אותה, היא היתה מצויה בשליטתו ו"לפישמן אינטרס כספי בקידומה" (סעיפים 15-17); פישמן היה שותף להעברת השיקים האישיים של גרשי, אשר היוו בטוחה כספית לקיום ההסכם, מגרשי לנאשם; פישמן אף היה שותף בעריכת חוברת שהופצה בקרב חברי הקהילה ובה צוין שחברי הסיעה וגרשי הגיעו להסכמות (סעיף 24).

הנה כי כן, העובדה שחברי סיעת חב"ד (או חלקם) לא הועמדו לדין, יש בה כדי להביא להקלה מסוימת בעונשו של הנאשם.

ד. הפרת צו איסור הפרסום והכתבות שהשחירו שמו של הנאשם (נע/11) - ב"כ המאשימה הודה כי המאשימה הפרה את צו איסור הפרסום בעניינו של הנאשם, אם כי הדבר נעשה "שלא בזדון" ומיד כשההגנה הפנתה תשומת לב לבה של המאשימה לטעות, הוסר הפרסום. למקרא הכתבות שפורסמו אודות הנאשם אכן עולה פגיעה ממשית בשמו הטוב של הנאשם, פגיעה שהיה בה כדי להשפיע על חזקת החפות "הציבורית" ממנה נהנה כל חשוד, פגיעה עליה העיד הנאשם שהשפיעה עליו, על אשתו ועל ילדיו הקטינים.

ה. חלוף הזמן - העבירה בוצעה בשנת 2013; החקירה החלה בשנת 2016; החשודים נחקרו בשנת 2017 וגזר הדין ניתן בשנת 2020, דהיינו כ-6 שנים לאחר ביצוע העבירה.

27. נוכח כל אלה מצאתי למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי, כאשר לא נמצאה סיבה מוצדקת לסטיה לקולא ממתחם העונש ההולם וכאשר לטעמי המלצת שרות המבחן בתסקיר אינה משכללת כראוי את כלל הנסיבות לחומרא, כמפורט לעיל. עוד שוכנעתי כי הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שרות לתקופה קצרה לא תביא לפגיעה בלתי מידתית בפרנסת משפחתו של הנאשם או חלילה לניתוקו ממעגל העבודה.

28. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. חודשיים מאסר שירוצו בעבודות שרות, וזאת בהסכמת הנאשם ובהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השרות מיום 3.12.19. הנאשם ירצה את עבודות השרות במשטרת ראש העין, רח' צה"ל 20 ראש העין, חמישה ימים בשבוע על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין. **הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי העונש ביום 1.5.20 שעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות השרות, מפקדת מחוז מרכז, ת.ד. 81 רמלה.**

מובהר לנאשם כי במידה ולא יקיים הוראות הממונה על עבודות השרות או לא יישמע להוראותיו, יהיה מוסמך הממונה על עבודות השרות להורות על הפסקה של עבודות השרות והנאשם ירצה יתרת התקופה בכליאה ממשית.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע או עבירה לפי סימן ה' בפרק ט' לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"א טבת תש"פ, 08 ינואר 2020, בנוכחות ב"כ המאשימה, הנאשם ובאי-כוחו.